

ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Η ΛΑΙΚΗ ΜΟΥΣΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΡΑΔΑ ΤΡΙΤΗΝ ΤΗΣ

29 ΜΑΪΟΥ 1453

Εφημερίς

Πεολόγος Θεσ/νίκης

1927 Μαΐου 29

Ἐγὼς βράδυ κοιμήθηκα σὲ μιᾷς ξανθῆς ἀγκάλη
σὲ μιᾷς ψηλῆς σὲ μιᾷς λιγνῆς, σὲ μιᾷς δαχτυφρυῖδας,
ποῦ χε τὸ μάτι σὸν καυκί, τὸ φουδι σὸ βαχιδνί, ποῦ ἔχε
τὸ ματοτσάμπουρο σὸν τῆς ἐλίας το φύλλου.

Τ' ἀκόρη δὲ κοιμήθηκα σὲ μιᾷς θύγας νά πάρω, ἀκούς δὴμ
πόστα καὶ βροντᾷ, δογμὰ καὶ ποικίλ. ^{ἂν κρεῖσσῃ}

Εὐπνα ψηλῆς, εὐπνα ^{ἂν κρεῖσσῃ} καὶ ἀνακαμμένη, σουραῖ-
κουν ψάλλουν σὲ ἐκκλησίᾳ καὶ ὁδῶν τὰ ναυαγίων, σὺμας ^{ἂν κρεῖσσῃ}
νει κι' ἡ ἀγία σοφία, τὸ κῆρ μὴν ἔστηρι, μὲ τετρακόσια σού-
μαντρα κι' ἐξήντα δυὸ καρπῶδες, ἴσως καρπῶνα καὶ παπῶς, κά-
θε παπῶς καὶ διδκός.

Δεξιὰ μεριά ὁ βασιλεὺς, ἑρριὰ ὁ πατριάρχης καὶ ψάλ-
λου τὸ Χερουβικό καὶ τὴν τιμωτέτα. ^{(γ) Τιμωτέρα}

Καὶ μετ' ποῦ ψάλλει ὁ παπῶς καὶ λιβανέζ' ὁ διδκός, φω- ^δ ^{ἂν κρεῖσσῃ}
νὴ τοῖς ἦρτ' ἐξ' οὐρανοῦ καὶ ἀπ' ἀγγέλου στόμα. ^{(ε) φωνὴ}

" Πᾶψε παπᾶ, δὴ ψαλμουδιὰ καὶ διδκο τὸ λιβάνι, γιὰτ' εἶ-
νε θέλημα Θεοῦ ἡ πόλη νά τουρκέσῃ".

ΣΗΜ. Ἐν τῇ Σωζοπολιτικῇ ταύτῃ παραλλαγῇ περιέρχως εἶνε ὁ συμ-
φυρμός ἐρωτικοῦ ἄσματος, ἐπέχοντος βέσιν πρωτοτυποτάτου
προοιμίου καὶ τοῦ Πανελληνίου ἄσματος περὶ τῆς ὁλώσεως
τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ διακοπῆς τῆς ἐν τῇ ἁγίᾳ Σο-
φίᾳ λειτουργίας.

Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ κατωτέρᾳ παραλλαγῇ τῆς Σωζοπόλεως πάλιν,
ἀπαντᾷται συμφυρμός τοῦ ἀνωτέρου ἄσματος καὶ τοῦ ἄσματος
τοῦ φιλήσαντος νεκρὴν κόρην, τὸ ὅποτον καὶ παραθέτομεν.

Ἐγὼς βράδυ κοιμήθηκα σὲ μιᾷς ξανθῆς ἀγκάλη, σὲ μιᾷς κηλῆς
σὲ μιᾷς λιγνῆς, σὲ μιᾷς δαχτυφρυῖδας, ποῦχε τὸ μάτι σὸν

ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

καυκί, τὸ φρύδι σὺν δοχτάνι, ποῦ χεῖρ ματουστάμπουρο σὺν τῆς
ἐλῆας τὸ φύλλο. Τ' ἀκόμη δὲν κοιμήθηκα, λίγο ὕπνο νὰ πάρω, ἀ-
κοῦς δὴμ πόρτα καὶ βροντῶ, δὸν κρᾶχτη καὶ φωνάζει.

"Ἐὐπνα ψηλῆ, ξύπνα λιγνέ, κι' ἀγγελοκαμωμένε, σουμένου, ψάλ-
λουν οἱ ἐκκλησιῆς, τὰ δέκα μοναστήρια, -σουμαίνει κι' ἡ Ἁγιά Σο-
φιά τὸ μέγα μοναστήρι, μὲ τετρακῆσια σουμαντρα κι' ἐξηνταδυὸ
καμπάνες, μὲ δώδεκα ἀρχιερεῖς μὲ δεκοχτὼ ψαλτάδες, δεζιδῶ ψάλ-
λαι ὁ βασιλέας, ζερβιδῶ ὁ πατριδοχης, καὶ ψάλλουν τὸ κερουβικὸ
ὅσο νὰ βγιοῦνε τ' ἄγια, ,.

Μόνα τὸ γιὸς τῆς σφύρας, ἀπὸ οὐλὴ μέσα, τῆς Κεργιανί-
τσα τὸ πρῶτ' σ' τὴν ἐκκλησιᾷ τὸν κῆρυ, καὶ σὺν τὸν εἰδ' ἡ ἐκκλη-
σιᾷ λιχνάει τὰ κεραμίδια, .

"Μόναμ' ὅταν πηγαίναμε σ' ἐν μακρὸν σεφέρι, -οὐλ ἔδεσαν τοὺς
μαῦρους τοὺς, σὲ κάμπους σὲ λιβάδια, κι' ἐγὼ δεσα τὸ μαῦρο μου
σε κοριτσιοῦ μνημόρι, κι' ὁ μαῦρος μὲ τὰ πόδια του βγάζει τὴν
κόρη πάνου, κι' ἐγὼ μόναμ' τὴν φίλησα καὶ εἶμαι κολασμένος, .

ΕΝΗΜ. Τοιοῦτοι συμφυρμὸς δύο ἢ καὶ γριῶν ἀσμάτων δὲν εἶνε σπά-
νιοι ἐν τῇ νῦν καταστάσει τῶν δημοσίων μετ' ἀσμάτων, ἀλλὰ τοῦ-
το ἀποδοτέον εἰς σφῆλμα τῶν διαφόρων δοιδῶν, οἵτινες ἀγνο-
οῦντες ὅπως ἀποτελεῖσθαι τὸ ἀρξάμενον ἄσμα, συνεχίζουναι
τοῦτο μετ' ἄλλου ἀδομένου κατὰ τὸν ἴδιον ἦχον.
Τοῦτο παρατηρεῖται καὶ εἰς ἕτερον, ἐν τῶν σήμερον δημοσιευ-
ομένων περὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀσμάτων.
Ἐν τοιοῦτο δημοσίῳ ἔνδ' ἄλλοτε ἐν τοῖς Παναθηναίοις ὑπὸ
Ν. Δ. Βέη παρουσιάζεται συμφυρμὸς μετὰ προοιμίου λιθοῦντος
ἐξ ἄλλου ἐρωτικοῦ ἄσματος, ἐπιχωριάζοντος καὶ τοῦτου ἐν
ῤαδοπλῆει. Τὸ ἄσμα τοῦτο ἔχει ἐν τοῖς "Παναθηναίοις" ὥς ἔπεται:

Βουλιέμαι νὰ ξενητευσῶ, βουλιέμαι νὰ μισεύσω, κι' ὅσα βουνά καὶ
ἄν διαβῶ καὶ κάμπους ἄν περάσω, οὔσα θε νὰ τὰ χαιρετῶ καὶ ἄν

τούς παραφέλλω:

"Βουνά μου μή χιονίζετε, κύμποι μή παχυνασθήτε, κι' έσες χελιδονάκια μου κρυφά σ'ε παραγγέλλω. Σურτε μαντάτα σ'τὴν Βλαχιά, σ'τὸ μέγα Σαλονίκι, Πῆραν τὴν Ἠδὴ καὶ τὴν Ἁγιά Σοφιά, τὸ μέγα μοναστήρι. Ποῦ εἶχε τριακόσια σήμαντρα καὶ ἐξήντα τρεῖς καρπάνες. Ποῦ εἶχε τέσσερις καλογριές, τούς μύριους καλογέρους. Πῆραν τὸν δίδκον τὸν μικρόν καὶ τὸν ποπὸν τὸν μέγαν, ἔκλωνσαν τοὺς χριστιανούς.

Ἐν τοῖς "Παναθηναίοις" ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ ἐπόμενον προερχόμενον ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

Σημαίνει ὁ θείος, σημαίνει ἡ γῆς, σημαίνουν τὰ οὐράνια, σημαίνει κι' ἡ Ἁγιά Σοφία τὸ μέγα μοναστήρι, καὶ τετρακόσια σήμαντρα μὲ ἐξήντα δύο καρπάνες. Κάθε καρπάνον ἔχει τρεῖς καὶ πέντε καὶ δίδκος.

Δεξιά μεριά τῆς ἐκκλησίας στέκεται ὁ βασιλεὺς, ἑρβιά μεριά τῆς ἐκκλησίας στέκονται οἱ γεράρχες, καὶ ὁ Πατριάρχης ἐκτελεῖ τὴν λειτουργίαν τὴν θεία, καὶ ψάλλει τὸν χερουβικὸν καὶ τὴν τιμιωτέρα.

Φωνήσας ῥέε φ' τοὺς οὐρανούς κα' ἀπ' ἀρχαγγέλου στόμα, νά πάνουν τὸ χερουβικὸν καὶ τὴν τιμιωτέρα, τὴν Ἠδὴ εὖ πορεύσθ' σ' Ἀγαρηῶνε χέρια.

Τότε φωνάζει ὁ βασιλεὺς μαζί κι' ὁ Πατριάρχης.

Γιὰ μεταλάβετε παῖδι καὶ ἄψατε τ' ἄρματα σας, θεῶ μου καὶ κάμε ἔλεος λυπήσου μας τοὺς μαύρους.

Ἡ δημοτικὴ ἑλληνικὴ ἀνθολογία ἔχει ἐναποκαταγεῖν πλεῖστα δοκίμια ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐξ ὧν σταχυολογοῦμεν καὶ τὰ ἐπόμενα:

Βάρνης (Βουλγαρίας)

Ἢάτω σ' τὸν ἅγιον Θεόδωρον καὶ τοῦ Κυρίου τὸν τάφον, ἐκεῖ δένδρ' δέν φυτρῶσε, τώρα δένδρ' ριζώνει.

Στὴν ρίζα κδέεται ἡ Παναγία καὶ στὰ κλωνιά του ἄγγελοι, Μοιρολογοῦσαν κ' ἔκλαιγαν ἅγια Σοφίᾳ τὰ πᾶσα, ποῦ πῆραν οἱ ὀθωμανοὶ τζαμὶ γιὰ νά τὴν κάνουν, κ' ἔκλαιγε κι' ἡ Ἁγιά Σοφία κι' ἡ Παναγία τὴν λέγει "Τὶδ σῶπα σὺ π' ἔγα Σοφιά, καὶ μὴν παραπονιέσαι, πᾶλε μέχχρόνους

μέ καιρούς πάλε δικά μας εΐνε.

Σάν τ' ἄκουσε ἡ ἀγία Κοφιδὸν πολὺ τὴν καλοφάνη. πέρνει τὴν
ἀγία Τροπέδα καὶ στοῦ ἱεροῦ τὴν πύει, χρυσὴ κανδήλα καίεται στοῦ
ἱεροῦ τῇ μέσῃ.

Καρυῶν (Βοηλαργίας)

Βρέ Κόστα, Κόστα Βασιλεῦ, βρέ Κόστα μου βοῦρδασε, καλὰ νεβαίνεις
τ' ἄλ γο καὶ κίνησις παγαίνεις, γύρισε ὀπίσω κῦτταξε, τοῦρκοι ἀρμὰς
τὴν Πόλιν, καὶ τοῦρκεψαν γερῶτα, τὰ κἀμουν χοττάδες, καὶ τοῦρκεψαν μω-
ρὰ παιδιὰ, τὰ κἀνουνε τουκουόια, τοῦρκεψαν κι' ἓνα δέσποτα τῶν κἀμανε
μουλῶνο, καὶ τοῦρκεψε ἡ πάλι μας ἀνδρῶτα, κεν ὁ κόσμος.

Σαρδόνια Πικροποιόν (Θοδής)

ἀφαιρῶν βάσις ἡ ἐκκλίσθης ἀφαιρῶν μοναστήρια, σφαίρει καὶ
ἡ ἁγία σοφία μετέδοκα καρδοκαί.

Σήμερα Αλέξανδρέ μου Βασιλέ, στην Εκκλησία να πάμε. (ήμιτελές)

— • • • —

Συναρτοῦ (Καπκαδοκίας)

Τ' ἄνω βῆμα πᾶρθηκεν τὸ κατω ποικιῖται, τὸ μεσαῖο ἐστράγγισε, παιδίον πᾶρθηκεν ἡ πόλη.

Πῆραν τὴν Πωλιν πῆραν τὴν, πῆραν καὶ τὴν Ἄσρα, Πῆραν καὶ τὴν Ἁγίδα
 Σοφίδα τὸ μέγα μοναστήρι, μὲ τετρακόσια σήμαντρα μ' ἐξήντα καλογέρους
 Κλαυμβε θραυμβε ποῦ γένηκε ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα, χάσε ἡ μύνα τὸ παιδί
 καὶ τὸ παιδί τὴν μύνα.

Τραπεζοῦχος

τὴν πόλιν ὅταν ἔτιπεν ὁ γὰρ Κωνσταντῖνον, εἶχεν πορτάρους ὀκλοπούς
καὶ ἀφέντας φοβετοδούς, εἶχεν καὶ σκύλον μάρμαρον ποῦ ἔδουθεν τὰ κλειδιά

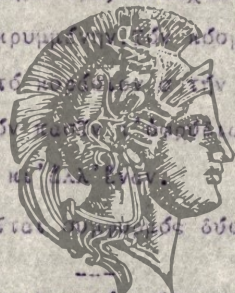
Κ ἕναν πουλὶν, καλὸν πουλὶν, κι' ἀπὸ τὴν πόλιν ἔρταν, καὶ τ' ἕνα τό
 φτεροῦν δὲ σταῖταν ἕτον βαμμένον, καὶ στ' ἄλλο τό φτεροῦν δὲ

χαρτίν περιγραμμένον, κι' οὐδέ στήν ἀμπελον κύνες, μηδέ στο περιβόλι
ἐπῆγον καί ἐκόνεψεν στοῦ κυπαρέσσο τήν ρίζαν.

Ἐρχονται χίλιοι πατριάρχ καί μύριοι δεσποτάδες. Κανεῖς
ἀπό πᾶν κι ἀνάγνωθ. κανεῖς ξὺν κι ἀναγνώθει. Χέρας υἱὸς Γκιαννίκας ἐν
ἀπό ἀτ' ἀναγνώθει.

Νίτ ἀναγνώθ σίτ ἀνακλαίγ, σίτ ἀνακρούν τήν καρδιά, Ν δόιλοῦ
ἐμᾶς, νά βαῖ ἐμᾶς, ἡ ρωμανία πάρθεν, Ἐπάρθαν τὰ προπύλαια καί τὰ βα-
σιλουσκάρνια, ἐπάρθαν καί αἱ ἐκκλησιᾶς κι' ἔβη τὰ μοναστήρια, ἐπάρθεν
καί Ἀγιασοφιά, τό μέγα μοναστήριον, εἶχεν σαράντα καλογέρες κι' ἐξήντα πέ-
τε διδάκους, εἶχεν δώδεκα σήμαντρα, δεκαοχτώ καμπάνες, εἶχεν καί τήν ἀ-
γάπην μου στ' ἕναν καφέ κρυμμένην, καί τὸν ἐξορισμόν ἐδιαπάτησα, τήν γῆν τρο-
χὸν ἐποίησα, κι' ἄρδν ἐσέν τό ποταμόν καί τήν οἰκομένην κι εὖρα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

Τ' ἡμέρας σκόνην τὸν καλὸν ἐξορισμόν σ' τὴν περὶ τὴν καὶ ἀπὸ τὸ
μαγευτικὸν σκοπὸν ἐμὲν καὶ ἡλίου.

ΣΗΜ. Καί ἐνταῦθα παρατηρεῖται ὡς ἀπὸ δύο ὁσμάτων.

Τσουκαλοχωρίου (Καυτορίας)

Τρεῖς καλογέροι Κρητικοί καί τρεῖς ἀπ' τ' ἅγιον ὄρος-καράβι ἄρματώ-
σανε καί καλοσυγυρίζουν.

Στήν πρύμη εἶχαν τό Σταυρό καί τό "Ἄξιον ἐστίν ὡς" Φωνή ἠκούσθη
ἐξ οὐρανοῦ ἐκ σινδύματος Ἀγγέλου. "Ἄς παύσῃ τό Χερουβικόν καί τό "Ἄξιον
ἐστίν ὡς" Πῆραν οἱ τοῦρκοι τήν Βοφιά, τό μέγα μοναστήρι, πῶχει τρακόσι
σήμαντρα κι' ἐξήντα δύο καμπάναις.-

ΣΗΜ. Καί ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατιθεμένων ὁσμάτων ἀποδεικνύεται
πλήρως ἡ ἐνότης τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς ἐχοῦσης τὰ αὐτὰ ἰδιώδη ἀπὸ τοῦ
ἰονίου πελάγους μέχρι τῶν ἐνδοτέρων τῆς Ἀσίας καί τῶν ἀνατολικωτέρων
παραλιῶν τοῦ Εὐδείου Ὠκεανοῦ καί ἀπὸ τοῦ Λουνδάβειος μέχρι τῆς Κρήτης
καί τοῦ Μαλέου.-

Δημοσίαν εορτασ.

ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Η ΛΑΙΚΗ ΜΟΥΣΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΡΑΔΑ ΤΡΙΤΗΝ ΤΗΣ

29 ΜΑΪΟΥ 1453

Εφημερίς

Νεολόγος Θεσ/νίκης

1927 Μαΐου 29

Ἐψές βράδυ κοιμήθηκα σέ μιᾶς ξανθῆς ἀγκάλη
σέ μιᾶς ψηλῆς σέ μιᾶς λιγνῆς, σέ μιᾶς δαχταβιφρύδας,
πού χε τό μάτι σάν καυκί, τό φρύδι σά βαχτάνι, ποῦ'χε
τό ματοτσάμπουρο σάν τῆς ἐλίας το φύλλου.

Τ'ἀκόμη δέ κοιμήθησα, λίγα ὕπνα νά πάρω, ἀκοῦς δῆμ
πόρτα καί βροντᾶ, δογκράζει καί φωνάζει.

Εὔπνα ψηλέ, ξύπνα λιγνέ, ὡς ἀγγελοκαμωμένη, σουμαί-
ναν, ψάλλουν οἱ ἐκκλησιᾶς, ὅρα τᾶ ναβασιθῆνα, σουμαί-
νει κι' ἡ ἁγία Σοφιά, τό μέγα μοναστήρι, μέ τετρακόσια σου-
μαντρα κι' ἐξήντα δυό καμπάνες, κάθε καμπάνα καί παπᾶς, κά-
θε παπᾶς καί διᾶκος.

Δεξιᾶ μεριᾶ ὁ βασιλέας, ζερβιᾶ ὁ πατριάρχης καί ψάλ-
λου τό Χερουβικό καί τήν Τιμιωτέτα.

Καί κεῖ ποῦ ψάλλει ὁ παπᾶς καί λιβανέζ' ὁ διᾶκος, φω-
νή τοῖς ἡρτ' ἐξ' οὐρανοῦ καί ἀπ' ἀγγέλου στόμα.

" Πᾶψε παπᾶ, δὴ ψαλμουδιᾶ καί διᾶκο τό λιβάνι, γιάτ' εἶ-
νε θέλημα Θεοῦ ἡ Πόλη νά τουρκέψη".

ΣΗΜ. Ἐν τῇ Σωζοπολιτικῇ ταύτῃ παραλλαγῇ περίεργος εἶνε ὁ συμ-
φυρμός ἐρωτικοῦ ἄσματος, ἐπέχοντος βέσιν πρωτοτυποτάτου
προοιμίου καί τοῦ Πανελληνίου ἄσματος περὶ τῆς ἀλώσεως
τῆς Κωνσταντινουπόλεως καί διακοπῆς τῆς ἐν τῇ ἁγίᾳ Σο-
φίᾳ λειτουργίας.
Ἀλλὰ καί ἐν τῇ κατωτέρῳ παραλλαγῇ τῆς Σωζοπόλεως πάλιν,
ἀπαντᾶται συμφυρμός τοῦ ἀνωτέρω ἄσματος καί τοῦ ἄσματος
τοῦ φιλήσαντος νεκράν κόρην, τό ὅποιον καί παραθέτομεν.

Ἐψές βράδυ κοιμήθηκα σέ μιᾶς ξανθῆς ἀγκάλη, σέ μιᾶς κηλῆς
σέ μιᾶς λιγνῆς, σέ μιᾶς δαχτανοφρύδας, ποῦ'χε τό μάτι σάν

ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

καυκί, τὸ φρύδι σὰν δοχτάνι, πού χε τὸ ματοστάμπουρο σὰν τῆς
ἐλῆας τὸ φύλλο. Τ' ἀκόμη δέν κοιμήθηκα, λίγο ὕπνο νά πάρω, ἀ-
κοῦς δὴμ πόρτα καὶ βροντᾶ, δὸν κρᾶχτη καὶ φωνάζει.

"Ξύπνα ψηλῆ, ξύπνα λιγνέ, κι' ἀγγελοκαρῳμένε, σουμένου, ψάλ-
λουν οἱ ἐκκλησιές, τὰ δέκα μοναστήρια, -σουμαίνει κι' ἡ Ἀγιά Σο-
φιά τὸ μέγα μοναστήρι, μέ τετρακόσια σούμαντρα κι' ἐξηνταδυὸ
καμπάνες, μέ δώδεκα ἀρχιερεῖς μέ δεκοχτὼ ψαλτάδες, δεξιὰ ψάλ-
λει ὁ βασιλῆς, ζερβιά ὁ πατριάρχης, καὶ ψάλλουν τὸ Χερουβικό
δσο νά βγιοῦνε τ' ἄγια, ,.

Μάνα τὸ γιὸς της στολίζει, παρᾶτο οὐλὴ μέρα, τῇ Κεργιακί-
τσα τὸ πρῶτ' σ' τὴν ἐκκλησιὰ τὸν πᾶχει, καὶ σὰν τὸν εἶδ' ἡ ἐκκλη-
σιὰ λιχνάει τὰ κεραμῖδια.

"Τ' ἔχεις σκύλε, τ' ἔχεις, ὀφρῖνέ, καὶ εἶσαι κολασμένος, καὶ σά
σέ εἶδ' ἡ ἐκκλησιὰ λιχνάει τὰ κεραμῖδια, .

"Μάναμ ὅταν πηγαίναμε σ' ἐν μακρὺ σεφέρι, -οὐλ ἔδεσαν τοὺς
μαῦρους τοὺς, σέ κάμπους σέ λιβάδια, κι' ἐγὼ δεσα τὸ μαῦρο μου
σε κοριτσιοῦ μνημόρι, κι' ὁ μαῦρος μέ τὰ πύδια του βγάζει τὴν
κόρη πάνου, κ' ἐγὼ μάναμ τὴν φίλησα καὶ εἶμαι κολασμένος, ..

ΣΗΜ. Τοιοῦτοι συμφυρμοὶ δύο ἢ καὶ γριῶν ἀσμάτων δέν εἶνε σπά-
νιοι ἐν τῇ νῦν καταστάσει τῶν δημῶδων μας ἀσμάτων, ἀλλὰ τοῦ-
το ἀποδοτέον εἰς σφᾶλμα τῶν διαφορῶν ἀοιδῶν, οἵτινες ἀγνο-
οῦντες ὅπως ἀποτελειώσων τὸ ἀρξάμενον ἄσμα, συνεχίζουσι
τοῦτο μετ' ἄλλου ἀδομένου κατὰ τὸν γάδιον ἦχον

Τοῦτο παρατηρεῖται καὶ εἰς ἕτερον, ἐκ τῶν σήμερον δημοσιευ-
ομένων περὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀσμάτων.
Ἐν τοιοῦτο δημοσίε θέν ἄλλοτε ἐν τοῖς Παναθηναίοις ὑπὸ
Ν. Δ. Βέη παρουσιάζεται συμφυρμὸς μετὰ πτοοιμίου ληφθέντος
ἐξ ἄλλου ἐρωτικοῦ ἀσματος, ἐπιχωριάζοντος καὶ τοῦτου ἐν
Σωζοπόλει. Τὸ ἄσμα τοῦτο ἔχει ἐν τοῖς "Παναθηναίοις" ὡς ἔπεται:

Βουλιέμαι νά ξενητευθῶ, βουλιέμαι νά μισεύσω, κι' ὅσα βουνά καὶ
ἂν διαβῶ καὶ κάμπους ἂν περάσω, οὔσα θε νά τὰ χαιρετῶ καὶ θά

τούς παραφέλλω:

"Βουνά μου μή χιονίσετε, κάμποι μή παχνιασθήτε, κι' έσεΐς χελιδονάκια μου κρυφά σᾶς παραγγέλλω. Σύρτε μαντάτα σ' τήν Βλαχιά, σ' τό μέγα Σαλονίκι, Πήραν τήν πόλη καί τήν Αγιά Σοφιά, τό μέγα μοναστήρι. Ποῦ εἶχε τριακόσια σήμαντρα καί έξηντατρεῖς καρπάνες. Ποῦ εἶχε τέσ χίλιες καλογριές, τούς μύριους καλογέρους. Πήραν τόν διάκον τόν μικρόν καί τόν Παπᾶν τόν μέγαν, Σκλανωσανε τούς χριστιανούς.

Έν τοῖς "Παναθηναίοις" έδημοσιεύθη ὑπό τοῦ ίδίου καί τό έπόμενον προερχόμενον εκ Κυνουρίας.

Σημαίνει ὁ θιός, σημαίνει ἡ γῆς, σημαίνουν τά οὐράνια, σημαίνει κι' ἡ Αγιά Σοφιά τό μέγα Μοναστήρι, μέ τετρακόσια σήμανδρα μέ έξηντα δύο καρπάνες. κάθε καρπάνα καί καπᾶς κάθε παπᾶς καί διάκος.

Δεξιά μεριά τῆς εκκλησιᾶς στέκεται ὁ βασιλέας, ζερβιά μεριά τῆς εκκλησιᾶς στέκονται οἱ γεράρχαι, κι' ὁ Πατριάρχης έχτελεῖ τήν λειτουργίαν τήν θεία, καί ψάλλουν τόν Χερουβικό καί τήν τιμιωτέρα.

Φωνίτσα' ρθε φ' τούς οὐρανούς κι' ἀπ' ἀρχαγγέλου στόμα, νά πᾶσουν τό Χερουβικό καί τήν τιμιωτέρα, τ' ἡ πόλη θά παραδοθῇ σ' Ἀγαρηνῶνε χέρια.

Τότε φωνάζει ὁ βασιλιᾶς μαζί κι' ὁ Πατριάρχης.

Γιά μεταλάβετε παιδιά καί ζῶστε τ' ἄρματά σας, θέμ μου καί κάμε έλεος λυπήσου μας τούς μαύρους.

Ἡ δημοτική ἑλληνική ἀνθολογία έχει έναποταμιεύσει πλεῖστα ἄσματα ἀναφερόμενα εἰς τήν ἄλυσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐξ ὧν σταχυολογοῦμεν καί τά έπόμενα:

Βάρνης (Βουλγαρίας)

Κάτω σ' τόν ἅγιο Θεόδωρο καί στοῦ Κυρίου τόν τάφον, ἐκεῖ δενδρὶ δέν φύτρωσε, τώρα δενδρὶ ριζώνει.

Στήν ρίζα κάθεται ἡ Παναγιά καί στά κλωνιά του ἀγγέλοι, Μοιρολογοῦσαν κ' εκλαιγαν ἅγια Σοφιάς τά πάθη, ποῦ πήραν οἱ ὀθωμανοί τζαμί γιά νά τήν κάνουν, κ' εκλαιγε κ' ἡ Αγιά Σοφιά κ' ἡ Παναγιά τήν λέγει "Γιά σῶπα σῶπ' ἅγια Σοφιά, καί μήν παραπονιέσαι, Πάλε μέχχρόνους

μέ καιρούς πάλε δικά μας εἶνε.

Σάν τ'ἄκουσε ἡ ἁγιά Σοφιά πολὺ τὴν καλοφάνη. πέρνει τὴν ἁγιά Τράπεζα καὶ στὸ ἱερό τὴν πᾶει, χρυσὴ κανδήλα καίεται στοῦ ἱεροῦ τῇ μέσῃ.

.....

Καρυῶν (Βουλγαρίας)

Βρέ Κώστα, Κώστα Βασιληᾶ, βρέ Κώστα μου βοῦβόδας, καλὰ νεβαίνεις τ'ἄλογο καὶ κίνησις παγαίνεις, γύρισε ὀπίσω κύτταξε, Τοῦρκος ἀρμάζ' τὴν Πόλη, καὶ τούρκεψαν γερότια, τὰ κάμουν χοτζάδες, καὶ τούρκεψαν μωρὰ παιδιὰ, τὰ κάνουνε τουκούδια, τούρκεψαν κι' ἓνα δέσποτα τῶν κάμανε μουῦνο, καὶ τούρκεψε ἡ πάλι μας χαλάσθηκεν ὁ κόσμος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Σαράντα ἑκκλησιῶν (Θράκης)

ΔΟΗΝΩΝ

Σημαίνουν ὅλαις ἡ ἐκκλησιῶς σημαίνουν μοναστήρια, σημαίνει κι'

ἡ Ἁγιά Σοφιά μέ δώδεκα καμπάνες.

Σήκω Ἀλέξανδρέ μου Βασιλέ, στήν ἐκκλησιὰ νά πᾶμε. (ἡμιτελές)

.....

Συνασοῦ (Καππαδοκίας)

Τ'ἄπάνω βῆμα πάρθηκεν τὸ κάτω ποκοιμάται, τὸ μεσακό ἐστράγγισε, παιδιὰ πάρθηκαν ἡ πόλη.

Πῆραν τὴν Πόλιν πῆραν Την, πῆραν καὶ τὴν Ἀσία, Πῆραν καὶ τὴν Ἁγιά Σοφιά τὸ μέγα μοναστήρι, μέ τετρακόσια σήμαντρα μ' ἐξήντα καλογέρους Κλαίμδος θραμμός πού γένηκε ἐκεῖνην τὴν ἡμέρα, χάσε ἡ μάνα τὸ παιδί καὶ τὸ παιδί τὴν μάνα.

Τραπεζοῦντος

Τὴν Πόλιν ὅταν ἐκτιζεν ὁ Ζάπι Κωσταναίνων, εἶχεν πορτάρους δέκλους κι' ἀφέντας φοβετσάρους, εἶχεν καὶ σκύλον μάρμαρον ποῦ ἐδοῦνεν τὰ κλειδιὰ

Κ' ἓναν πουλὶν, καλὸν πουλὶν, κι' ἀπὸ τὴν πόλιν ἐρται, Καὶ τ' ἓνα τὸ φτεροῦν ἀθὲ σταῖμαν ἔτον βαμμένον, καὶ στ' ἄλλο πὸ φτεροῦν ἀθὲ

χαρτίν περιγραμμένον, κι' οὐδέ στήν ἀμπελον κόνεσ, μηδέ στο περιβόλι
ἔπῃγον καί ἐκόνεψεν στοῦ κυπαρέσσο τήν ρίζαν.

Ἔρχονται χίλιοι πατριάρχ καί μύριοι δεσποτάδες. Κανείς
ἀπό πάλ κι ἀνάγνωθ. κανείς ξάν κι ἀναγνώθει. Χέρας υἱός Πιαννίκας ἐν
ἀπό ἀτ' ἀναγνώθει.

Σίτ ἀναγνώθ σίτ ἀνακλαίγ, σίτ ἀνακρούγ τήν καρδια, Ν ἀοιλοῦ
ἐμᾶς, νά βαῦ ἐμᾶς, ἡ Ρωμανία πάρθεν, Ἐπάρθαν τά προπύλαια καί τά βα-
σιλοσκάμνια, ἐπάρθαν καί αἱ ἐκκλησιές κι' ὅκα τά μοναστήρια, ἐπάρθεν
καί Ἀγιασοφιά, τό μέγαν μοναστήριν, εἶχεν σαράντα καλογέρος κα' ἐξήντα πέν-
τε διάκους, εἶχεν δώδεκα σήμαντρα, δεκαοχτώ καμπάνες, εἶχεν καί τήν ἀ-
γάπην μου στ' ἕναν καφές κρημμένην, τόν κόσμον ἐδιαπάτησα, τήν γῆν τρο-
χόν ἐποῖκα, κι' ἄρόν ἐσέν τό καράσιον, ἡ τήν οἰκομένην κι εὐρα.

Τ' ὕμνια θ' ἀφνε τόν ποδόν, τ' ὀφείδια σ' τόν βελούρον, κ' ἀπό τό
ματοχόσιαμαν σκοπόν ἐμέν κι' ἄλλ' ἕναν.

ΣΗΜ. Καί ἐνταῦθα παρατηρεῖται ἀνακρούς δύο ἀσμάτων.

Τσουκαλοχωρίου (Καστορίας)

Τρεῖς καλογέροι Κρητικοί καί τρεῖς ἀπ' τ' Ἅγιον ὄρος-καράβι ἀρματώ-
σανε καί καλοσυγυρίζουν.

Στήν πρύμη εἶχαν τό Σταυρό καί τό "Ἄξιον ἐστίν ὡς" Φωνή ἠκούσθη
ἐξ οὐρανοῦ ἐκ στόματος Ἀγγέλου." Ἄς παύση τό Χερουβικόν καί τό "Ἄξιον
ἐστίν ὡς" Πῆραν οἱ Τοῦρκοι τήν Σοφιά, τό μέγα μοναστήρι, πῶχει τρακόσια
σήμαντρα κ' ἐξήντα δύο καμπάναις.-

ΣΗΜ. Καί ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατιθεμένων ἀσμάτων ἀποδεικνύεται
πλήρως ἡ ἐνότης τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς ἐχούσης τά αὐτά ἰδιώδη ἀπό τοῦ
Ιονίου πελάγους μέχρι τῶν ἐνδοτέρων τῆς Ἀσίας καί τῶν ἀνατολικωτέρων
παραλιῶν τοῦ Εὐξείνου Πόντου καί ἀπό τοῦ Δουνάβεως μέχρι τῆς Κρήτης
καί τοῦ Μαλέα.-

ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Η ΛΑΙΚΗ ΜΟΥΣΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΡΑΔΑ ΤΡΙΤΗΝ ΤΗΣ

29 ΜΑΪΟΥ 1453

Εφημερίς

Νεολόγος Θεσ/νίκης

1927 Μαΐου 29

Ἐψές βράδυ κοιμήθηκα σέ μιᾶς ξανθῆς ἀγκάλη
σέ μιᾶς ψηλῆς σέ μιᾶς λιγνῆς, σέ μιᾶς δαχταβιφρύδας,
πού χε τό μάτι σάν καυκί, τό φρύδι σά βαχτάνι, πού χε
τό ματωτόσδεμπορο σάν τῆς ἐλιάς τό φύλλου.

Τ' ἀκόμη δέ κοιμήθησα, ὅτε ἔβγα νά πάρω, ἀκούς δῆμ
πόρτα καί βροντιά, δογκάζει καί κινάει.

Ἐπνὰ ψηλῆ, ἔπννα λίγνῆ, ἔπννα καμμομένη, σουμαί-
νον ψάλλουν ἐν ἐκκλησίᾳ καί ἐν τῇ ναυστακίᾳ, συμαί-
νει κι' ἡ ἁγία Σοφιά, τό ῥέμα πνευματικῆρι, μέ τετρακόσια σου-
μαντρα κι' ἐξήντα δυό καρπάντα, κάθε καρπάντα καί παπᾶς, κά-
θε παπᾶς καί διάκος.

Δεξιά μεριά ὁ βασιλεῖς, ἑρβιά ὁ πατριάρχης καί ψάλ-
λου τό Χερουβικό καί τήν Τιμιωτέτα.

Καί κεῖ πού ψάλλει ὁ παπᾶς καί λιβανέζ' ὁ διάκος, φω-
νή τοῦτε ἦρτ' ἐξ' οὐρανοῦ καί ἀπ' ἀγγέλου στόμα.

" Πᾶψε παπᾶ, δὴ ψαλμουδιά καί διάκο τό λιβάνι, γιάτ' εἶ-
νε θέλημα Θεοῦ ἡ πόλη νά τουρκέψῃ".

ΣΗΜ. Ἐν τῇ Σωζοπολιτικῇ ταύτῃ παραλλαγῇ περίεργος εἶνε ὁ συμ-
φυρμός ἐρωτικοῦ ἄσματος, ἐπέχοντος βέσιν πρωτοτυποτάτου
προοιμίου καί τοῦ Πανελληνίου ἄσματος περί τῆς ἀλώσεως
τῆς Κωνσταντινουπόλεως καί διακοπῆς τῆς ἐν τῇ ἁγίᾳ Σο-
φίᾳ λειτουργίας.

Ἀλλά καί ἐν τῇ κατωτέρῳ παραλλαγῇ τῆς Σωζοπόλεως πάλιν,
ἀπαντᾶται συμφυρμός τοῦ ἀνωτέρου ἄσματος καί τοῦ ἄσματος
τοῦ φιλήσαντος νεκράν κόρην, τό ὅποτον καί παραθέτομεν.

Ἐψές βράδυ κοιμήθηκα σέ μιᾶς ξανθῆς ἀγκάλης, σέ μιᾶς κηλῆς
σέ μιᾶς λιγνῆς, σέ μιᾶς δαχτανοφρύδας, πούχε τό μάτι σάν

ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

καυκί, τό φρύδι σάν δοχτόνι, πού χε τό ματσάμπουρο σάν τῆς
ἐλῆας τό φύλλο. Τ' ἀκόμη δέν κοιμήθηκα, λίγο ύπνο νά πάρω, ἀ-
κοῦς δὴμ πόρτα καί βροντᾷ, δὸν κρόχτη καί φωνάζει.

"Ξύπνα ψηλῆ, ξύπνα λιγνέ, κι' ἀγγελοκαμωμένε, σουμένου, ψάλ-
λουν οἱ ἐκκλησιῆς, τό δέκα μοναστήρια, -σουμαίνει κι' ἡ Ἁγιά Σο-
φία τό μέγα μοναστήρι, μέ τετρακόσια σουμαντρα κι' ἐξηνταδύο
καμπάνες, μέ δώδεκα ἀρχιερεῖς μέ δεκοχτὼ ψαλτῶδες, δεξιά ψάλ-
λει ὁ βασιλέας, ἑρβιά ὁ πατριάρχης, καί ψάλλουν τό Χερουβικό
δοο νά βγιοῦνε τ' ἅγια, , .

Μάνα τό γιό της στήν ἐκκλησίαν οὐλὴ μέρα, τῇ Κεργιακί-
τσα τό πρωῒ σ τὴν ἐκκλησίαν τὸν πᾶνι, καί σάν τὸν εἶδ' ἡ ἐκκλη-
σιὰ λιγνέει τὸ κεραμίδιο.
"Τ' ἔχεις σκύλε, τ' ἔχεις σῆ τέ, καί εἶσαι κολασμένος, καί σά
σέ εἶδ' ἡ ἐκκλησιὰ λιγνέει τὸ κεραμίδιο, .

"Μάναρ ὅταν πηγαίναμε σ' ἐν μακρὸ σεφέρι, -οὐλ ἔδεσαν τοὺς
μαῦρους τοὺς, σέ κήπους σέ λιβάδια, κι' ἐγὼ δεσα τό μαῦρο μου
σε κοριτσιοῦ μνημόρι, κι' ὁ μαῦρος μέ τό πόδια του γάλει τὴν
κόρη πένου, κ' ἐγὼ μάναρ τὴν φίλησα καί εἶμαι κολασμένος, . .

ΣΗΜ. Τοιοῦτοι συμφορμὸς δύο ἢ καί γριῶν ἀσμάτων δέν εἶνε σπᾶ-
νιοί ἐν τῇ νῦν καταστάσει τῶν δημῶδων μας ἀσμάτων, ἀλλὰ τοῦ-
το ἀποδοτέον εἰς σφάλμα τῶν διαφόρων ἀοιδῶν, οἵτινες ἀγνο-
οῦντες ὡς ἀποτελειώσασαι τὸ ἀρχαῖον ἔθνος, συνεχίζουν
τοῦτο μετ' ἄλλου ἀσμένου κατὰ τὸν ἴδιον ἥχον.
Τοῦτο παρατηρεῖται καί εἰς ἕτερον, ἐν τῶν σήμερον δημοσιευ-
ομένων περὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀσμάτων.
Ἐν τοιοῦτο δημοσίῳ θέν ἄλλοτε ἐν τοῖς Παναθηναίοις ὑπὸ
Κ. Δ. Βέη παρουσιάζεται συμφορμὰ μετὰ προσημίου λιθοθέντος
ἐξ ἄλλου ἐρωτικοῦ ἀσματος, ἐπιχωρίδουτος καί τοῦτου ἐν
Σαροπδαί. Τὸ ἔθνος τοῦτο ἔχει ἐν τοῖς "Παναθηναίοις" ὡς ἔπεται:

Βουλιέμαι νά ξενητευθῶ, βουλιέμαι νά μισεύσω, κι' ὅσα βουνά καί
ἀν διαβῶ καί κήπους ἐν περὶσω, οὔσα θέ νά τά χαιρετῶ καί θά

τούς παραφφάλλω:

"Βουνά μου μή χιονίσετε, κάρποι μή παχυνασθήτε, κι' έσεΐς χελιδονάκια μου κρυφά σ'ε παραγγέλλω. Σύρτε μαντάτα σ' τήν Βλαχιά, σ' τό μέγα Βαλονίσι, Πήραν τήν Πόλη καί τήν Αγιά Σοφιά, τό μέγα μοναστήρι. Ποῦ εἶχε τριακόσια σήμαντρα καί έξηντατρεῖς καμπάνες. Ποῦ εἶχε τέσ χιλίες καλογριές, τούς μύριους καλογέρους. Πήραν τόν διάκον τόν μικρόν καί τόν Παπᾶν τόν μέγαν, Σκλανωσανε τοίς χριστιανούς.

Έν τοῖς "Παναθηναίοις" έδημοσιεύθη ὑπό τοῦ ἔδου καί τό έπόμενον προερχόμενον ἐκ Κυνουρίας.

Σημαίνει ὁ θείος, σημαίνει ἡ γῆς, σημαίνουν τά οὐράνια, σημαίνει κι' ἡ Αγιά Σοφιά τό μέγα Μοναστήρι, μέ τετρακόσια σήμανδρα μέ έξηντα δυό καμπάνες. Κάθε καμπάνα καί τὸ καὶ κάθε παπᾶς καί διάκος.

Δεξιά μεριά τῆς ἐκκλησίας πύλη καί ὁ βασιλέας, ἑρβιά μεριά τῆς ἐκκλησίας πύλη καί οἱ γερᾶν καί ὁ Πατριάρχης σέχει τήν κενή τουργιάν τήν θεία, καί ψάλλουν τήν χερουβικό καί τήν τιμιωτέρα.

Φωνίτσα' ρθε φ' τοὺς οὐρανούς καί ἡπ' ἀρχαγγέλου στόμα, νά πᾶν τὸ χερουβικό καί τήν τιμιωτέρα, τῇ πόλῃ θά παραδοθῇ σ' Ἀγαρηνῶνε χέρια.

Τότε φωνάζει ὁ βασιλεὺς μαζί κι' ὁ Πατριάρχης.

Γιὰ μεταλάβετε παιδιὰ καί ζῶστε τ' ἄρματά σας, θέμ μου καί κάμε έλεος λυπήσου μας τοὺς μαύρους.

Ἡ δημοτικὴ ἑλληνικὴ ἀνθολογία ἔχει ἐναποταμιεύσει πλεῖστα ᾄσματα ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐξ ὧν σταχυολογοῦμεν καί τὰ έπόμενα:

Βάρνης (Βουλγαρίας)

Κάτω σ' τόν ἅγιο Θεόδωρο καί στοῦ Ἡυρίου τόν τάφον, ἐκεῖ δένδρ' δέν φύτρωσε, τώρα δένδρ' ριζώνει.

Στὴν ρίζα κάθεται ἡ Παναγιά καί στὰ κλωνιά του ἄγγελοι, μοιρολογοῦσαν κ' ἔκλαιγαν ἅγια Σοφίς τά πᾶθη, ποῦ πήραν οἱ ὀθωμανοὶ τζαμί γιὰ νά τὴν κάνουν, κ' ἔκλαιγε κι' ἡ Αγιά Σοφιά κι' ἡ Παναγιά τὴν λέγει "Γιὰ σῶπα σῶπ' ἡ Αγιά Σοφιά, καί μὴν παραπονιέσαι, Πάλε μέλλ' χρόνους

μέ καιρούς πάλε δικά μας εἶνε.

Σάν τ'ἄκουσε ἡ ἀγιά Σοφιά πολὺ τὴν καλοφάνη. πέρνει τὴν
ἀγιά Τράπεζα καὶ στὸ ἱερό τὴν πύει, χρυσὴ κανδήλα καίεται στοῦ
ἱεροῦ τῆ μέση.

Καρυῶν (Βουλγαρίας)

Βρέ Κώστα, Κώστα Βασιληᾷ, βρέ Κώστα μου βουβόδας, καλὰ νεβαίνεις
τ'ἄλλο καὶ κίνησις παγαίνεις, γύρισε ὀπίσω κύτταξε, Τούρκος ἀρμάς,
τὴν Πόλη, καὶ τούρκεψαν γερότια, τὰ κάμουν χοτζάδες, καὶ τούρκεψαν μω-
ρὰ παιδιὰ, τὰ κάνουνε τουκούδια, τούρκεψαν κι' ἓνα δέσποτα τῶν κάμανε
μουλᾶνο, καὶ τούρκεψε ἡ πόλι καὶ ἐκλάπηκεν ὁ κόσμος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Παλιὰ (Κωνσταντῖνον) (Θράκης)

ΔΟΗΝΩΝ

Σημαίνουν ὅλας ἡ ἐκκλησίαι σημαίνουν μοναστήρια, σημαίνει κι'

ἡ Ἀγιά Σοφιά μέ δώδεκα καρπάνια.

Σήκω Ἀλέξανδρέ μου Βασιλέ, σὴν ἐκκλησιὰ νά πάμε. (ἡμιτελές)

Συνασοῦ (Καππαδοκίας)

Τ'ἄπάνω βῆμα πάρθηκεν τὸ κάτω ποκοιμάται, τὸ μεσαὶ ἐστράγγισε,
παιδιὰ πάρθεν ἡ πόλη.

Πῆραν τὴν Πόλιν πῆραν Τὴν, πῆραν καὶ τὴν' Αἰσία, Πῆραν καὶ τὴν Ἀγιά
Σοφιά τὸ μέγα μοναστήρι, μέ τετρακόσια σήμαντρα μ' ἐξήντα καλογέρους
Κλαρμός θραμμός πού γένηκε ἐκεῖνην τὴν ἡμέρα, χάσε ἡ μάνα τὸ παιδὶ
καὶ τὸ παιδὶ τὴν μάνα.

Τραπεζοῦντος

Τὴν Πόλιν ὅταν ἔκτιζεν ὁ Ζάπι Κωστανταῖνων, εἶχεν πορτάρους οἰκλοπούς
κι' ἀφέντας φοβετόδρους, εἶχεν καὶ σκύλον μάρμαρον ποῦ ἔδουθεν τὰ κλειδιά

Κ' ἓναν πουλὶν, καλὸν πουλὶν, κι' ἀπὸ τὴν πόλιν ἔρται, Καὶ τ' ἓνα τὸ
φετεροῦν ἀπὸ σταῖμαν ἔτον βαρμένον, καὶ σι' ἄλλο πὸ φτεροῦν ἀπὸ

χαρτίν περιγραμμένον, κι' οὐδέ στήν ἀμπελον κόνεσ, μηδέ σὺ περιβόλι
ἐπῆγον καὶ ἐκόνεψεν σιοῦ κυκαρέσο τὴν ρίζαν.

Ἐρχονται χίλιοι πατριάρχ καὶ μῦριοι δεσποτάδες. Κανείς
ἀπὸ πάλ κι' ἀνάγνωθ. κανείς ξάν κι' ἀναγνώσει. Χέρας υἱὸς Τριαννίκας ἔν
ἀπὸ ἀτ' ἀναγνώσει.

Σὺτ ἀναγνώθ σὶτ ἀνακαλῖγ, σὶτ ἀνακροῦγ τὴν καρδία, ἢ δόιλοτ
ἐμῶς, νά βαῖ ἐμῶς, ἢ ρομανία πάρθεν, Ἐπάρθαν τὰ προπύλαια καὶ τὰ βα-
σιλοσκάμνια, ἐπάρθαν καὶ αἱ ἐκκλησίαι κι' ἔκα τὰ μοναστήρια, ἐπάρθεν
καὶ ἁγιασοφιά, τὸ μέγα μοναστήριον, εἶχεν σαράντα καλογέρος κε' ἐξήντα πέν-
τε διδάκους, εἶχεν δώδεκα σήμαντρα, δεκαοχτὼ καμπάνες, εἶχεν καὶ τὴν ἀ-
γάπην μου στ' ἕναν καφέ κρυμμένην, τὴν κούριον ἐδιαπάτησα, τὴν γῆν τρο-
χὸν ἐποῦκα, κι' ἄμὸν ἔσεν τὸ κρυμμένο σὺ τὴν οἰκομένην κι' εὖρα.

Τ' ὀμμάτια σ' ἔφνε τὸν κατὶν, τ' ὀμμάτια σ' ἔφνε μεσθῶρον, κ' ἄπο τὸ
μετοχόμενον σκεπὸν ἔμην κι' ἔκα ἕναν.

ΣΗΜ. Καὶ ἐνταῦθα παρατηρεῖται συμπληρωμὴ δύο ἀσμάτων.

Τσουκαλοχωρίου (Καστορίας)

Τρεῖς καλογέροι Κρητικοί καὶ τρεῖς ἀπ' τ' ἁγίων ὄρος-καράβι ἄρματώ-
σανε καὶ καλοσυγυρίζουν.

Στὴν πρύμνη εἶχαν τὸ Σταυρὸ καὶ τὸ "Ἄξιον ἔστίν ὡς" φωνὴ ἠκούσθη
ἐξ οὐρανοῦ ἐκ σιδηροσάγγελου." Ἦε παῖση τὸ Χερουβικόν καὶ τὸ "Ἄξιον
ἔστίν ὡς" ἦσαν οἱ τοῦρκοι τὴν βοφιδ, τὸ μέγα μοναστήρι, πῶχει τρακόσια
σήμαντρα κ' ἐξήντα δύο καμπάνες.-

ΣΗΜ. Καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατιθέμενων ἀσμάτων ἀποδεικνύεται
πλήρως ἡ ἐνότης τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς ἐχούσης τὰ αὐτὰ ἰδιώδη ἀπὸ τοῦ
Ιονίου πελάγους μέχρι τῶν ἐνδοτέων τῆς Ἀσίας καὶ τῶν ἀνατολικωτέων
παραλιῶν τοῦ Εὐξεινίου Πόντου καὶ ἀπὸ τοῦ Δουνάβεως μέχρι τῆς Κρήτης
καὶ τοῦ Μαλαῆ.-